

**BJURHOLMS
KOMMUN**

Dnr: KS23-472 501

Kollektivtrafikplan 2024–2026

Föreskrift

Plan

Policy

Program

Reglemente

Regler

Riktlinje

Rutin

Strategi

Taxa

Antagen av
kommunfullmäktige
202312-18 § 59

Giltig från och med
2024-01-01

Dokumentansvarig
Kommunchef

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Kollektivtrafikens organisation i länet.....	4
Nuläge.....	5
Linjetrafik inom och genom kommunen.....	6
Trafikkostnader.....	7
Trafikpolitiska mål.....	8
Skolor och skolskjutsar.....	9

Inledning

Denna kollektivtrafikplan behandlar kommunens inomkommunala kollektivtrafik, det vill säga, allmän kollektivtrafik som beställs genom kollektivtrafikmyndigheten. I planen beskrivs även kommunens egna skolskjutsar under egen rubrik, det vill säga trafik som endast är till för grundskoleelever.

Kollektivtrafikplanen beskriver både kort- och långsiktiga mål samt utvecklingsområden. Planen fungerar som ett stöd för den kommunala planeringen, övrig samhällsplanering och kommunikation med allmänheten.

Planen omfattar en treårsperiod, från det att planen antagits i kommunfullmäktige. Kommunen lämnar in fastställd plan tillsammans med trafikbeställning till kollektivtrafikmyndigheten.

Den nytta kommunen, kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken kan se med denna plan är:

- Att kontinuitet och systematik i kommunens egen trafik och samhällsplanering är bra för kollektivtrafiken både i kommunen och i regionen som helhet.
- Ett medel för samråd med myndighet, länstrafikbolag och Region Västerbotten om trafikbeställningar och den infrastruktur som betjänar och stödjer kollektivtrafiken.
- Förankring hos kommunpolitiker.
- Transparens inför invånarna och andra intressenter.
- Dokumentation av kommunens avsikter och ambitioner med kollektivtrafiken.

Dokumentet följer de riktlinjer gällande innehåll och rubriksättning som kollektivtrafikmyndigheten tagit fram.

Kollektivtrafikens organisation i länet

Kollektivtrafikmyndighet

Enligt kollektivtrafiklagen som trädde i kraft 1 januari 2012 ska det finnas en kollektivtrafikansvarig myndighet i varje län. I Västerbottens län har Region Västerbotten utsetts till regional kollektivtrafikmyndighet. Region Västerbotten äger Länstrafiken i Västerbotten AB som i sin tur äger en fjärdedel av Norrtåg AB, delar av Bussgods samt aktier i Samtrafiken AB¹.

Trafikförsörjningsprogram

Kollektivtrafikmyndigheten har det totala ansvaret för kollektivtrafiken i länet som innefattar tätortstrafik, inomkommunal trafik, stomlinjetrafik (trafik som går mellan kommunerna i länet samt till angränsande län) annan särskild kollektivtrafik (färdtjänst och riksfärdtjänst) samt regional tågtrafik. Region Västerbotten har det ekonomiska och juridiska ansvaret och genom ett trafikförsörjningsprogram fattas beslut om trafikplikt. Trafikplikt innebär att trafik av allmänt intresse ska bedrivas oavsett kommersiell bärighet.

Länstrafiken

Länstrafiken, som bolag, ägs av Region Västerbotten och finns i Lycksele. Bolaget upphandlar kollektivtrafik på uppdrag av myndigheten, utifrån de beslut om trafikplikt som fattats. Bolaget svarar för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken.

Stomlinjetrafik och inomkommunal kollektivtrafik

Kommunerna och Region Västerbotten har ett gemensamt ansvar att bestämma hur den regionala kollektivtrafiken ska organiseras. Respektive kommun ansvarar för trafikplanering samt beställning av den inomkommunala kollektivtrafiken, som för Bjurholms kommun i huvudsak består av skolskjutsar i linjetrafik. Region Västerbotten ansvarar för trafikplanering och beställning av länets stomlinjetrafik.

Samverkan under planeringsprocessen

Samverkan med olika externa aktörer är av stor vikt inför planering och beställning av trafik. Kontaktpersoner från länets kommuner, Region Västerbotten, länstrafiken och kollektivtrafikmyndigheten träffas regelbundet för att diskutera planering och utveckling av kollektivtrafiken i länet. Detta sker bland annat genom kommunrundor, kontaktpersonträffar, stråkmöten samt genom Umeåregionens kollektivtrafikgrupp.

Samverkan internt sker bland annat genom kommunens trafiksäkerhetsråd samt på bussträffar med trafikplanerare, skolskjutshandläggare, rektor, elevrådsrepresentanter och bussentreprenörer.

¹ Samtrafiken AB är en rikstäckande organisation utan vinstsyfte, för samordning av trafikplanering. Ägs av trafikföretag.

Nuläge

Befolkning och infrastruktur

I november 2023 var folkmängden i Bjurholms kommun 2 354 invånare. Cirka 1 000 invånare bor i centralorten. Kommunen har en total areal på 1315 km². Tätorten har en radie på cirka 1 km vilket innebär att det inom tätorten är cykel- och gångavstånd till busstationen.

Pendlarparkeringar

I anslutning till busstationen har kommunen två pendlarparkeringar. Den som pendlar till kringliggande orter kan nyttja dessa pendlarparkeringar. Det finns sammanlagt 21 parkeringsplatser med avgiftsfria motorvärmare.

Serviceresor/ ringbilar

Under perioden 2021–2023 har serviceresor/ringbilar som medborgarservicen använts sparsamt. Under 2023 har kommunen beslutat² att säga upp all anropsstyrd trafik (ringbil) från och med 2023-07-01. Kommunen erbjuder inte serviceresor/ringbilar under perioden 2024–2026.

Pendlingsstatistik

Nedan redovisas arbetspendlingsstatistik³, både utpendling till andra kommuner och inpendling till kommunen.

Utpendling från Bjurholm

Från kommun	Till kommun	Antal resor
		18 825
Bjurholm	Umeå	9 954
Bjurholm	Vännäs	5 559
Bjurholm	Åsele	135
Bjurholm	Dorotea	92
Bjurholm	Nordmaling	761
Bjurholm	Lycksele	2 289
Bjurholm	Vilhelmina	35

Resandet fördelat per linje.

LinjeNr	År	Antal resor
14	2022	1 318
15	2022	13 155
63	2022	1 302
142	2022	2 289
144	2022	761
		18 825

Inpendling från Bjurholm

Från kommun	Till kommun	Antal resor
		19 527
Åsele	Bjurholm	133
Dorotea	Bjurholm	95
Lycksele	Bjurholm	1 449
Nordmaling	Bjurholm	135
Umeå	Bjurholm	11 685
Vännäs	Bjurholm	5 983
Vilhelmina	Bjurholm	47

Resandet fördelat per linje.

LinjeNr	År	Antal resor
14	2022	1 993
15	2022	13 692
16	2022	2
63	2022	2 252
66	2022	2
118	2022	1
133	2022	1
142	2022	1 449
144	2022	135
		19 527

² Kommunstyrelsen beslut 2023-05-23 KS23-218 536

³ Länstrafiken i Västerbotten AB 2022

Linjetrafik inom och genom kommunen

Stomlinjetrafik

Linjetrafik till och genom kommunen som bekostas av Region Västerbotten.

- Linje 14 Umeå – Åsele, med stopp i Bjurholm
- Linje 15 Bjurholm – Vännäs – Umeå
- Linje 63 Östersund – Umeå, med stopp i Bjurholm

Inomkommunal kollektivtrafik

Den inomkommunala kollektivtrafiken består av resenärer som till största delen utgörs av skolelever. Trafiken går endast skoldagar.

- Linje 113 Bredträsk – Bjurholm
- Linje 142 Örträsk – Bjurholm
- Linje 145 Bastuträsk – Brännland – Vitvattnet – Bjurholm

Linje 155 Ström – Bjurholm

Inomkommunal kollektivtrafik, linje 144 Agnäs – Nordmaling - Bjurholm
Sedan årsskiftet 20/21 går linje 144 vidare till Nordmaling

Linje 144 Agnäs – Nordmaling - Bjurholm

Tågtrafik

Närmaste tågstation ligger i Vännäs (30 km) med pendeltågstrafik till Umeå. Bussturer till och från Bjurholm är anpassade för att passa tågtiderna mellan Umeå och Vännäs. Detta innebär att resenärer till och från Bjurholm, på ett flertal turer, reser kollektivt med kombinationen buss/tåg.

I Nordmaling (45 km) finns resecenter för Botniabanan, strategiskt placerad vid E4:an. Förutom pendeltågstrafik mellan Umeå, Örnsköldsvik och Sundsvall går även SJ:s nattågstrafik till och från Luleå – Umeå – Stockholm – Göteborg via Botniabanan.

Bjurholms linje **144** Agnäs – Nordmaling möjliggör pendling till Nordmaling med vidarekoppling både norr- och söderut.

Hållplatser och väderskydd

Placering av hållplatser och väderskydd (busskurer) ska fortlöpande ses över när behov uppstår. Kommunen ansvarar för alla hållplatser inom kommunens gränser, även då hållplatsen endast används av trafik som Region Västerbotten beställer. När både kommunal och Regionbeställd trafik använder en hållplats så delas kostnaden på hälften.

Trafikkostnader

Nedan visas en tabell över kommunens kostnader för kollektivtrafik mellan åren 2017–2022

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruttokostnad i tkr	4 330	4 342	4 463	4 356	3 386	3 827

Trafikpolitiska mål

Transportpolitiska mål har lagts fast av riksdagen. Målen ska ligga som grund för regional och kommunal planering. Det övergripande målet för svensk transportpolitik är att ”säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet.”

Kollektivtrafikmyndigheten antog den 2020-06-16 ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram⁴ för Västerbottens län. Programmet innehåller en faktabeskrivning över länets status och behov av kollektivtrafik, samt en mängd mätbara delmål för kollektivtrafiken i länet. I det nya trafikförsörjningsprogrammet lyfts följande övergripande mål:

Mål 1. Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet är 30 % år 2030. Delmål för 2025 är 25 %.

Mål 2. Andelen fordonskilometer som sker med förnybart drivmedel i upphandlad kollektivtrafik uppgår till 100 % år 2030. Delmål för 2025 är 75 %.

Mål 3. Tillgången till kollektivtrafik mellan länets kommuncentrum och till och från strategiska knutpunkter i norra Sverige är bibehållen eller utvecklad år 2030 jämfört med 2022.

Mål 4. Den regionala kollektivtrafiken är tillgänglig för de flesta personer med funktionsnedsättning år 2030.

Mål 5. Kollektivtrafikens prissättning gör den attraktiv och tillgänglig för olika grupper.

Många olika aktörer i länet samverkar, planerar och utvecklar sina verksamheter för att dessa mål ska kunna uppnås.

Lokala inriktningsmål för Bjurholm

Kollektivtrafikens inriktningsmål för Bjurholms kommun lyder; *Bjurholm ska ha en långsiktig strategisk planering för en god infrastruktur vilket ska innefatta medborgare, samhällsplanering, bebyggelse, renhållning, VA, trafikmiljö samt IT/bredband.*⁵

Detta innebär att kommunens inomkommunala kollektivtrafikplanering ska inom ramen för den kommunala ekonomin, trygga de fastboende kommuninvånarnas behov av kollektiva färdmedel.

Detta innebär att verka för:

- Möjlighet att kombinera ett boende i Bjurholms kommun med studier och arbete i kringliggande kommuner, genom goda pendlingsmöjligheter.
- Möjlighet att nyttja kollektivtrafik för att ta del av den service samt kultur- och nöjesutbud som finns i Umeå.
- Att befolkningen på landsbygden har tillgång till serviceresor minst 2 turer/vecka till kommunens centralort.
- Att så långt som möjligt samordna olika trafikslag – linjetrafik, skolskjutsar och övrig trafik. Turlistor ska samordnas så att övergångar mellan olika linjer underlättas.
- Att linjetrafik upprätthålls där ekonomiska och behovsmässiga skäl motiverar detta.

⁴ www.regionvasterbotten.se

⁵ www.bjurholm.se

Utvecklingsområden för kommunens trafikplanering:

- Trafiksäkerhetssituationen vid skolan bör ses över för att få ett säkrare trafikflöde.
- Viktigt att fortsätta verka för smidiga övergångar i tidtabell på de turer där resenärerna byter mellan buss/tåg på sträcka mellan Bjurholm och Umeå samt Nordmaling.

Skolor och skolskjutsar

Det finns en grundskola i kommunen; Castorskolan i centrala Bjurholm för elever från förskoleklass till årskurs nio, med runt 270 elever.

Skolskjutsbestämmelser⁶

Skolskjuts anordnas för:

- Elever i förskoleklass upp till årskurs 3 med minst två kilometers skolväg.
- Elever i årskurserna 4 till 9 med mins tre kilometers skolväg.

För på- och avstigningsplats gäller följande:

- Elev hämtas/lämnas vid uppsamlings- eller annan påstigningsplats som fastställs. I områden med linjetrafik utgörs på- och avstigningsplats av hållplats för linjetrafiken.
- Avståndet mellan elevens bostad och påstigningsplats ska om möjligt inte överstiga två kilometer för förskoleklass till årskurs 3 respektive, tre kilometer för årskurserna 4 till 9

Skjuts i egen regi – självskjutsbidrag utgår under följande förutsättningar:

- Elever från förskoleklass till årskurs 3 ska ha en kilometer till på/avstigningsplats, årskurs 4 till 9 ska ha två kilometer till på/avstigningsplats.
- Ersättning/elev och läsår utgår med 1000 kr. Om fler än ett barn i familjen är berättigade till självskjuts utbetalas maxbelopp till ett barn. För det/de andra barnen ett reducerat belopp, barn två 500 kr, barn tre 250 kr, för ytterligare barn utgår inget bidrag.

⁶ Skolskjutspolicy antagen av kommunfullmäktige KS17-306 623